

hody, anebo zda se jeho úmysl k tomu přímo nesl, by takové výhody dosáhl, stačí, že příslušná úmluva skutečně (objektivně) výhodu propůjčovala a, byla-li tato výhoda v souvislosti s vyrovnáním, při čemž jest dále nepodstatno, zda tato souvislost byla věřitelem přímo zosnována nebo zamýšlena. Jest zjištěno, že se podepsání směnek stalo těsně před vyrovnacím rokem, při němž se o vyrovnacím návrhu hlasovalo, že zástupce žalující banky před tímto rokem na tyto směnky čekal a se v zastoupení žalující banky teprve po jich odevzdání dostavil k vyrovnacímu roku, s jehož počítáním bylo na žádost Dr. L-a vyrovnacím komisařem vyčkáváno. Ač žalující banka dříve hlasovala proti vyrovnání, pokud se týče, se hlasování zdržela, hlasoval tentokráte její zástupce pro přijetí vyrovnání. Žalující banka sama tvrdí a dokazuje, že bylo žalovaným řečeno, že ujednání s nimi není v žádné souvislosti s vyrovnáním, a o tuto okolnost hlavně opírá první soud svůj opačný právní názor. Pokládala-li však žalující banka patrně vzhledem na předpis § 47 vyr. ř. sama za nutné, by takovou výhradu prohlásila, jest zajisté odůvodněn úsudek, že si toho byla sama vědoma, že jest skutečně tato souvislost ujednání jejího se žalovaným s vyrovnáním. Že touto výhradou souvislost ona odstraněna býti nemohla, netřeba blíže doličovat. Z těchto úvah dlužno tedy rozhodnutí soudu odvolacího jakožto formálně bezvadně a věcně plně odůvodněné schváliti a pokud žalující banka s hledištěm dovolacího důvodu podle § 503 čís. 4 c. ř. s. ještě uvádí, odvolávajíc se na rozhodnutí čís. sb. 4416 n. s., že směnečná záruka žalovaných byla pouze sesílením rukojemského závazku Elišky B-ové a že tedy nemůže býti pokládána za nedovolenou výhodu ve smyslu § 47 vyr. ř., jest na omylu, neboť zde se nejedná o sesílení stávajícího již závazku rukojemského jedné a téže osoby, nýbrž o nové cennější rukojemství nových ručitelů na místo bezcenného rukojemského závazku dosavadní ručitelky.

Čís. 7914.

Byl-li zápis práva do nové pozemkové knihy zmatečný nebo zakládal-li se na omylu, který bylo lze podle § 104 knih. zák. a min. nař. ze dne 26. října 1894, čís. 40 min. věstníku opravit, nelze o takový zmatečný zápis opíratí nabytí v důvěře ve veřejnou knihu, když nebyli účastníci o něm vyrozuměni.

(Rozh. ze dne 24. března 1928, R II 10/28.)

Žalobkyně, vlastnice domu čís. 374 domáhala se na žalovaném, že žalovanému nepřísluší právo pobíratí dřevo z obecního lesa spojené s vlastnictvím domu čís. 374, že žalovaný jest povinen zdržeti se zásahu do tohoto práva a nahraditi žalobkyni škodu způsobenou tímto zásahem. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil prvnímu soudu, by vyčkaje pravomoci dále ve věci jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatel vytýká, že odvolací soud neměl příčiny zrušovat rozsudek prvního soudu, ježto on měl právo na užitky z obecního lesa celým podílem 1/402 jako vlastník domu č. 376 a vykonával je se svými předchůdci odedávna, ježto on a jeho předchůdci právo to vydrželi, žalobkyně a její předchůdce je nikdy nevykonávali a proto je podle § 1500 obč. zák. nemohli nabýti v důvěře v knihy veřejné. První soud zjistil, že předchůdci žalovaného měli právo na celý podíl, vykonávali vždycky toto právo a také žalovaný tak činil a soudí, že předchůdci žalobkyně tohoto práva nenabýli, že nebylo proto třeba zabývat se otázkou vydržení práva žalovaným a jeho předchůdci, ani tím, zda žalobkyně nevědouc o vydržení, nabyla práva na poloviční užitek podle § 1500 obč. zák. koupí domu č. 374, při němž bylo právo na poloviční užitek z obecního lesa zapsáno. Odvolací soud pokládá však za rozhodné, zda žalobkyně při koupi domu jednala v důvěře v knihy veřejné a neznala a nemusela znát nedostatek práva na brání užitek, a vychází z názoru, že předchůdci žalobkyniní nabýli práva na poloviční užitek z lesa zápisem jeho do knih při zakládání nové pozemkové knihy, ale že žalovaný a jeho předchůdci toto právo zase vydrželi pro dům č. 376. Žalobou domáhá se žalobkyně: 1. výroku, že žalovanému nepřísluší právo na pobírání dřeva z obecního lesa k 1/804 spojené s vlastnictvím k domu č. 374, 2. výroku, že žalovaný jest povinen zdržeti se zásahu do tohoto práva a nahraditi škodu zásahem způsobenou. Právo ze služebnosti, jako právo věcné s absolutními účinky proti každému třetímu opravňuje brániti se zásahu nejenom se strany vlastníka obtíženého pozemku, ale i se strany každého třetího. Žaloba konfesorní ze služebnosti pak předpokládá průkaz 1. práva služebnosti, 2. jeho porušení nebo aspoň ohrožení. Nutno se tedy obíratí napřed tím, zda žalobkyně nabyla práva ji tvrzeného. K nabytí věcného práva k nemovitostem je potřebí jednak důvodu, jednak způsobu nabývacího, jde-li o odvozený způsob nabytí. Nabývací způsob spočívá v zápisu do knih, ale zápisem samým se ještě práva nenabývá, neměl-li ho zřizovatel a není-li tu platného důvodu. Nedostatek důvodu lze nahraditi vydržením mimořádným, jež předpokládá bezelstné držení. Podle toho nutno řešiti také nabytí práva na podíl z užtku obecního lesa předchůdci žalobkyně v držbě domu č. 374 zápisem práva toho v nové pozemkové knize. Podle § 14 druhý odstavec zákona ze dne 25. července 1871, č. 96 ř. zák. nabyly zápisy do nových knih, proti nimž nebylo podáno námitek, účinku knihovního zápisu. Tím jest řečeno, že zápis takový jest sice platným zápisem knihovním, tedy platným způsobem nabývacím, ale o sobě sjednává právo jen za podmínek, že oprávněný měl také potřebný a platný důvod k nabytí a předchůdce jeho mu mohl právo zříditi. Neměl-li nabývatel platného důvodu, mohl nabýti práva jenom vydržením mimořádným, držbou práva po dobu vydržecí v dobré víře. Bylo-li pak odstraněno vydržení knihovní, nestačilo k nabytí práva pouhé knihovní držení. Podle toho předchůdci žalobkyně nenabýli pouhým zápisem práva k 1/804

užitku obecního lesa při domě čis. 374 a mohli je nabýti teprve vydržením. Z téhož důvodu nemůže se jednat o zánik jejich práva, nabytého pouhým zápisem, promlčením následkem nevykonávání po dobu promlčení. V tom směru odvolací soud neposuzuje věc správně, vychází-li z názoru, že předchůdci žalobkyně pozbyli promlčením práva nabytého pouhým zápisem jeho pro jiného. Ale ani prvý soud neuvažoval a nezjišťuje, zdali předchůdcům žalobkyně ve vlastnictví domu čis. 374 bylo do nových knih zapsáno právo na užitek z obecního lesa na základě platného důvodu a jaký důvod to byl. Proto je řízení v první stolici kusé. Také názor odvolacího soudu, že žalobkyně nabyla práva důvěřujíc v knihu pozemkovou podle § 1500 obč. zák. a § 71 knih. zák. tím, že koupila dům čis. 374, při němž bylo ono právo zapsáno, byl by správným jenom potud, pokud předchůdci žalobkyně toto právo měli, nebo právo to bylo zapsáno alespoň na základě formálně platného zápisu. Byl-li však zápis práva do nové knihy pozemkové zmatečný nebo se zakládal na omylu, který lze podle § 104 knih. zák. a min. nařízení ze dne 26. října 1894, čis. 40 min. věst. opravit, pak nelze o takovýto zmatečný zápis opírat nabytí v důvěře ve veřejnou knihu, když účastníci o něm nebyli vyrozuměni. (Srovn. Randa, Vlastnictví str. 220, Exner, Publicitätsprincip str. 61, Krainz-Ehrenzweig System § 231). Žalobkyně nemohla by se tedy opírat o důvěru v zapsané právo, kdyby jeho zápis při domě čis. 374 spočíval na pouhém omylu soudu, stal se proti spisům při zakládání pozemkové knihy zejména pak, když takovým zápisem postiženým osobám nebyla poskytnuta příležitost k nápravě jejich vyrozuměním. Ale tu prvý soud nezjistil, zda hořejší podmínky pro nabytí práva žalobkynina podle § 1500 obč. zák. a § 71 knih. zák. jsou splněny. Žalovaný hájil se tím, že zápis práva při domě žalobkyně stal se nedopřátřením, a proto jest řízení i v tomto směru v první stolici kusé, a byl rozsudek prvního soudu tedy právem zrušen.

Čís. 7915.

Pojišťovací smlouva.

S hlediska § 67 poj. zák. se nevyžaduje, by zcizená věc vyšla ze zcizitelovy držby, stačí, vyšla-li z jeho úchovy. Zcizení jest tu i tehdy, byla-li věc odevzdána s výhradou vlastnictví až do zaplacení kupní ceny.

(Rozh. ze dne 24. března 1928, Rv II 77/27.)

Žalobce pojistil koně u žalované pojišťovny. Dne 11. prosince 1925 předal žalobce koně Janu H-ovi proti bezplatnému konání určitého množství dovozů vyhradiv si až do provedení dovozů vlastnické právo ke koni, po kteréžto době mělo vlastnické právo přejíti na Jana H. Dne 29. března 1926 kůň zdechl. Proti žalobě, již se domáhal žalobce na žalované pojišťovně vyplacení pojistného, namítla žalovaná, že pojišťovací smlouva zanikla, ježto byl kůň zcizen. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto